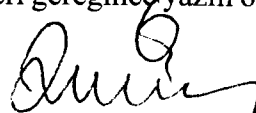

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Türkiye’de bölgesel ayrımcılık uygulamaları birçok şekilde devam etmektedir. Doğu ve Güneydoğu illerinde altyapı ve yatırım yetersizliği nedeniyle bölgede yaşayan halk bir çok açıdan dezavantajlı duruma düşürülmektedir. Ekonomik açıdan, tarihsel olarak geri bırakılmış olan bölgede iş, yatırım ve istihdam imkanları halen de kısıtlıdır. Bu durumun ortaya çıkardığı mevsimlik işçi göçü, yoksulluk ve işsizlik sorunları, halkın refah açısından çağ dışı bir yaşam sürmesine yol açmaktadır. En temel kamu hizmetlerine erişimde sorun yaşanırken özel sektör hizmetleri de talep edilen düzeyde gelişim gösterememektedir. Bu geri bırakılmışlığın siyasal, tarihsel ve sosyolojik birçok nedeni mevcuttur. Ancak bu kadar soyut ve makro olmayan nedenler de bulunmaktadır. Buna örnek olarak Van, Hakkari, Bitlis, Muş, Siirt, Mardin, Diyarbakır, Bingöl, Batman, Ağrı ve Şırnak illerinin akaryakıt fiyatlarının yüksekliği gösterilebilir. Bölge halkının, akaryakıtları (Benzin, Motorin, LPG vb.) ülkenin diğer bölgelerine göre yüzde 3 ila 5 oranında zamlı kullanmasının birçok açıdan izahatı mümkün değildir. Ülkenin diğer bölgelerine göre petrol yataklarına ve petrol boru hatlarına daha yakın olan bu bölgede, uygun rafine ve dağıtım sistemleri altyapısı inşa edilmediğinden, sayılan illerde Eylül 2021 döneminin başında benzin litre fiyatı 8,15 TL bandına yaklaşırken İstanbul, Tekirdağ, Kocaeli gibi illerde 7,75 TL’nin altındadır. Van, Hakkari, Muş ve Bitlis illerinde yaşayan yurttaşların ülkedeki en pahalı benzini almak zorunda kalması adil bir durum değildir. Ham petrol sevkiyatının yapıldığı Batman ilinin litre fiyatı 8 TL üzerinde olacak şekilde Türkiye’nin en pahalı benzinini kullanması bu eşitsiz ve gayri adil durumu göstermek için yeterli bir veridir. Hakkari Şemdinli ve Van Saray ilçelerinde benzi fiyatı 8,20’ye yaklaşmaktadır.

2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” kapsamında 6. Bölge olarak belirlenen doğu ve güneydoğu illerinin ülkenin diğer bölgelerinden daha geri kaldığı ve bu “bölgesel gelişmişlik farkının” giderilmesi gerektiği bir çok yasa ve bilimsel raporda ifade edilmiştir. Sosyo-Ekonomik Gelişme Endeksi (SEGE 2017) verilerine göre de altıncı gelişmişlik kademesinde yer alan 16 ilin tamamı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yer almaktadır. Bölgesel akaryakıt fiyat farklılıklarının; KDV istisnası, KDV İadesi, Vergi İndirimi, Yatırım yeri tahsis ve benzeri araçlarla teşvik edilerek giderilmesi mümkündür.

Bu bağlamda;

- 1) Petrol yatakları ve petrol boru hatlarına yakın olmasına rağmen en pahalı akaryakıt fiyatlarının doğu ve güneydoğu illerinde olmasının gerekçeleri nelerdir?
- 2) Bölge halkının ekonomik gelir düzeyi, ülke geneline göre daha düşük olduğundan enerji ve akaryakıt fiyatlarında bölge halkına yönelik bir teşvik planlanmakta mıdır?
- 3) Bölge halkının ülkenin diğer bölgelerindeki akaryakıt fiyat düzeyinden alım yapabilmesi için hangi çalışmaları yürüteceksiniz?
- 4) Akaryakıt vergilerinin bölgesel düzenlenmesi yoluyla bölgeler arası akaryakıt fiyat farklılıklarının giderilmesi yönünde bir çalışma yürütecek misiniz?
- 5) Bölgesel akaryakıt fiyat farklılıklarının; KDV istisnası, KDV İadesi, Vergi İndirimi, Yatırım yeri tahsisi ve benzeri araçlarla teşvik edilerek giderilmesi için hangi çalışmaları yürüteceksiniz?
- 6) 2020-2021 yıllarında akaryakıt üzerinden alınan toplam vergi miktarı ne kadar olmuştur? Bu miktarın bölgesel dağılımı nedir? Elde edilen bu kamu geliri ile akaryakıt fiyatlarındaki farklılıkların giderilmesi için bir girişim başlatacak mısınız?